

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

โครงการออกแบบหนังสือ
ชุด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศิลปะ
ชื่อ 'ISM'

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
ภาควิชาศิลปะศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา ๒๕๓๘-๒๕๓๙

เลขที่.....
เลขทะเบียน..... 26783
วัน, เดือน, ปี 17 ส.ค. 2540

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

.....
(นายวิเชียร สุวรรณรัตน์)
คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์.

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

.....
อาจารย์ที่ปรึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์ (ชื่อโครงการ ภาษาไทย) โครงการออกแบบหนังสือ ชุด ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศิลปะ ชื่อ 'ISM'
(ชื่อโครงการ ภาษาอังกฤษ) BOOK DESIGN : 'ISM'

ชื่อ นาย พันธิศักดิ์ ส่งสมบูรณ์

สาขา ออกแบบสิ่งพิมพ์ ภาควิชา นิเทศศิลป์

คณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ วิทยา หาญวารินทร์ศิลป์

ปีการศึกษา ๒๕๓๘

บทคัดย่อ

ปัญหา

หนังสือศิลปะทั่วไปที่พบเห็นตามท้องตลาด เป็นหนังสือที่มีเพียงภาพและตัวอักษร การออกแบบกราฟิกมีบทบาทน้อย ซึ่งผู้อ่านทั่วไปจะอ่านทำความเข้าใจผ่านตัวอักษรเพียงอย่างเดียว ผลก็คือหนังสือจะกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้อ่านได้เพียงผิวเผิน การออกแบบหนังสือที่ใช้วิธีการออกแบบทางกราฟิกมาใช้ร่วมกับเนื้อหา (TEXT) เพื่อผู้อ่านได้มีส่วนร่วมรับประสบการณ์ใหม่ ๆ รูปแบบทางกราฟิกที่สอดคล้องและเสริมสร้างความเข้าใจให้กับเนื้อหามีน้อย

ผลการศึกษา/วิเคราะห์ จะนำเสนอในรูปของข้อเขียนเพื่อสนับสนุนชิ้นงานออกแบบซึ่งประกอบด้วยหนังสือชุดศิลปะ ๑ ชุดแบ่งตามสกุลศิลปะ โดยทำหนังสือต้นแบบ ๓ เล่มตามตามแนวคิดที่ต้องการแสดงสาระของหนังสือด้วยแผนภูมิ, ลำดับเวลา, ภาพลายเส้นแสดงประเด็นทางแนวคิด, รูปแบบการจัดวาง, สี, ฯลฯ ให้เห็นได้ในหนังสือต้นแบบต่อไปนี้

๑ Art : POP ART

๒ Art : CUBISM

๓ Art : SURREALISM

วิธีวิจัย

- ๑ ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลสกุลศิลปะ CUBISM, SURREALISM, POP ART ทั้งทางด้านประวัติ พัฒนาการ และรูปแบบ
- ๒ ศึกษาการเขียนเนื้อหาของหนังสือ
- ๓ ศึกษาแนวทางและวิธีการในออกแบบหนังสือ

สรุปผลการวิจัย

ศิลปะ CUBISM ศึกษาการจำลองภาพทั่วไปที่เห็นในธรรมชาติ ภาพคนในสังคม ภาพหุ่นนิ่งต่าง ๆ ให้มีมิติ ศึกษาถึงรูปทรงของทุกอย่างที่เห็น แยกแยะรูปทรงต่าง ๆ ให้อยู่ในรูปทรงเรขาคณิตง่าย ๆ และสื่อออกมาในรูปแบบจิตรกรรมและประติมากรรม

ศิลปะ SURREALISM ศึกษาจิตวิเคราะห์ของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ สร้างงานศิลปะจากจิตใต้สำนึก ส่วนมากเป็นภาพในยุคก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ และระหว่างสงคราม บางชิ้นเป็นภาพตามความคิดฝันของศิลปินเอง ไม่มีรูปแบบการนำเสนอภาพอย่างตายตัว แต่รวมตัวเป็นลัทธิด้วยความคิดจะสร้างงานแบบเดียวกัน

ศิลปิน POP ART ศึกษาความเป็นอยู่ในยุคนั้นแล้วสร้างงานออกมาในรูปแบบคล้ายงานพาณิชย์ศิลป์ที่เห็นทั่วไป แต่มีจุดมุ่งหมายในการสร้างงานเดียวกัน คือ นำสิ่งที่คนเห็นในชีวิตประจำวันมาสร้างความน่าสนใจ ให้เป็นงานศิลปะที่สวยงาม ศิลปินมุ่งทำศิลปะ POP ART ให้เป็นสิ่งธรรมดาที่สุด

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ

๑. มีการกล่าวถึงสาเหตุการกำเนิดสกุลศิลปะต่างๆ และมีภาพตัวอย่างที่สนับสนุนสาเหตุนั้นๆ
๒. รวบรวมเนื้อหาของศิลปะทั้ง ๓ สกุลมาเรียบเรียงให้ผู้อ่านได้เข้าใจและรู้จักศิลปะสกุลนั้นๆมากขึ้น
๓. การออกแบบใช้กราฟฟิกเป็นหลักสำคัญในการเล่าเรื่อง ทำให้หนังสือน่าสนใจ อ่านง่ายเข้าใจ ไม่น่าเบื่อ
๔. หนังสือชุดนี้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม คล้ายหนังสือสารคดีคือให้ความรู้ มีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย มีภาพประกอบชัดเจน มีการวางโครงเรื่องเป็นไปตามลำดับความยากง่ายและลำดับความสำคัญ

ผลดีของหนังสือชุดนี้

๑. ช่วยให้ผู้อ่าน เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง อ่านเข้าใจ
๒. ประหยัดเวลา สะดวก
๓. ช่วยขยายความรู้อย่างกระจ่างและใช้ภาษาไม่ยากเกินไป
๔. ผู้อ่านเลือกได้ว่าต้องการอ่านเรื่องอะไรก่อนและสามารถอ่านจนจบโดยไม่ต้องอ่านหน้าอื่นเพิ่มเติม
๕. ผู้อ่านได้เห็นภาพมากพอที่จะแยกออกถึงลักษณะเด่นของศิลปะลัทธินั้น ๆ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ

อาจารย์ วิทยา หาญวารินทร์ศิลป์

อาจารย์ที่ให้คำปรึกษาทุก ๆ ท่าน

คุณวิไลลักษณ์ คัมภีรานนท์

คุณอำนาจ สงสมบูรณ์

คุณสุนีย์ สงสมบูรณ์

คุณโกวิท สงสมบูรณ์

คุณอนันต ทน คีตการดี

และทุก ๆ คนที่มีส่วนช่วยเหลือในงานครั้งนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

หนังสือชุดความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศิลปะชื่อ 'ISM' เป็นผลงานวิทยานิพนธ์ของ นายพันธิตศักดิ์ ส่งสมบูรณ์ นักศึกษาชั้นปีที่ ๔ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ภาควิชา นิเทศศิลป์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ก่อนการจัดทำหนังสือชุดนี้ ข้าพเจ้าได้รวบรวมข้อมูลในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับศิลปะทั้ง ๓ สกulpt จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และเรียบเรียงเนื้อหา ข้าพเจ้าได้คำแนะนำจากนักวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้การใช้คำดูเหมาะสมยิ่งขึ้น การจัดทำหนังสือเล่มนี้ ข้าพเจ้าใช้ความเข้าใจเนื้อหามาประยุกต์กับการออกแบบกราฟฟิก และใช้วิธีสร้างงานโดยคอมพิวเตอร์กราฟฟิกให้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

ข้าพเจ้าหวังอย่างยิ่งว่า หนังสือชุดนี้จะสามารถทำให้ผู้อ่านรู้จักสกุลศิลปะต่างๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

พันธิตศักดิ์ ส่งสมบูรณ์

๑๑ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๓๙

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

อนุมติ.....	ก
บทคัดย่อ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
คำนำ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
บทที่ ๑ ลักษณะโครงการ.....	๑
-ข้อมูลโดยสังเขป.....	๑
-ข้อมูลศิลปะ CUBISM, SURREALISM, POP ART.....	๑
-ข้อมูลลักษณะหนังสือ.....	๒
-วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์.....	๓
บทที่ ๒ การสร้างสรรค์ผลงาน.....	๔
-ขั้นตอนการทำงาน.....	๕
บทที่ ๓ เนื้อหาสำหรับการออกแบบ.....	๖
บทที่ ๔ ผลสรุปจากการออกแบบตามข้อเสนอแนะ.....	๑๒
-แบบร่างเล่มที่ ๑ ถึงเล่มที่ ๑๒.....	๑๒
-ผลงานชิ้นต่าง ๆ.....	๑๔
-ผลงานสรุป.....	๑๗
บทที่ ๕ ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ.....	๑๘
บรรณานุกรม.....	๑๙
ภาคผนวก.....	๒๐

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๑ ลักษณะโครงการ

ข้อมูลโดยสังเขป

ศิลปะคืออะไร

ศิลปะ คือ การเลียนแบบธรรมชาติ

ศิลปะ คือ การแสดงออกเกี่ยวกับความศรัทธาเชื่อถือแต่ละสมัย

ศิลปะ คือ สื่อติดต่อระหว่างกันแบบหนึ่ง

ศิลปะ คือ ภาษานิตหนึ่ง

ศิลปะ คือ การแสดงออกทางบุคลิกภาพเด่น ๆ ของศิลปิน

ศิลปะ คือ การถ่ายทอดความรู้สึกหรือแสดงความรู้สึกเป็นรูปธรรม

ศิลปะ คือ การแสดงออกทางความงาม

ศิลปะ คือ การแสดงออกของความเชื่อ

ศิลปะ คือ ความชำนาญในการลำดับประสมการณ์และถ่ายทอดตามจินตนาการให้เป็นวัตถุที่มีสุนทรียภาพ

ศิลปะ คือ การรับรู้ทางการเห็น

สกุลศิลปะ คือ การแสดงออกทางศิลปะในกลุ่มศิลปินแต่ละกลุ่มแต่ละสมัยที่มีแนวทางสร้างสรรค์เดียวกัน

ข้อมูล ศิลปะ CUBISM

สกุลนี้ได้แนวความคิดในการถ่ายทอดสิ่งแวดล้อม จากศิลปินชื่อ เซซาน (Cezanne) เป็นชาวฝรั่งเศส มีประสบการณ์ในการเขียนตามแบบสกุลอิมเพรสชันนิสมาก่อน ต่อมาพบว่าการถ่ายทอดด้วยแสง สี บรรยากาศตามเวลา ขาดการแสดงความจริงของรูปทรง (Reality in Form) เมื่อเซซานพบข้อบกพร่องจุดนี้จึงศึกษารูปทรงของวัตถุอย่างจริงจังเขาพยายามหาวิธีถ่ายทอดรูปทรงเหล่านั้นโดยทำเป็นรูปสี่เหลี่ยมง่าย ๆ เป็นแผ่น พยายามแสวงหาความงามอันแท้จริงของรูปทรงนั้น ๆ ศิลปินที่มีชื่อเสียง คือ ปิกัสโซ (Picasso) เขาเป็นชาวสเปนแต่ไปตั้งถิ่นฐานในฝรั่งเศส เขามีความเห็นเกี่ยวกับรูปทรงเหมือนเซซาน ปิกัสโซพยายามถ่ายทอดรูปทรงโดยแยกด้านทุกด้านของวัตถุที่มองเห็นเป็นส่วน ๆ โดยใช้เส้นตรงและเส้นโค้งแบ่ง แล้วยนำมาประกอบใหม่บนระนาบผ้าใบ รูปทรงบางรูปอาจจะบังกันซ้อนกันหรือเหลื่อมล้ำกัน ดัดทอนบางส่วนออกหรือสร้างบางส่วนขึ้นใหม่ทำให้เกิดภาพที่แปลกไปผู้ดูไม่สามารถชื่นชมได้ทันทีเหมือนภาพเขียนธรรมชาติหรือภาพเขียนในสมัยก่อน แต่ผู้ดูก็สามารถรู้ได้คร่าว ๆ ว่าเป็นรูปอะไร

ข้อมูล ศิลปะ SURREALISM

สกุล SURREALISM ได้อธิบายถึงจินตนาการไว้ว่าจินตนาการเป็นส่วนประกอบอันสำคัญในการแสดงออกและจินตนาการนี้ก็คือจิตไร้สำนึก (Subconscious) นั่นเอง จิตไร้สำนึกเป็นภาวะของความฝัน ที่มีขบวนการต่อเนื่องกัน ซึ่งช่วยนำไปสู่การสร้างสรรคทางศิลปะได้ สรุปคือ ศิลปินกลุ่มนี้ใช้ความฝันเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างผลงาน

ข้อมูล ศิลปะ POP ART

POP ART คือศิลปะที่สร้างจากงานพาณิชย์ศิลป์ที่พบทั่วไปในชีวิตประจำวัน ศิลปินพยายามสร้างงานศิลปะให้เป็นสิ่งธรรมดาที่สุดโดยศิลปินกลุ่มนี้เชื่อว่าศิลปะสร้างขึ้นจากเรื่องสัพเพเหระของชีวิตประจำวันปัจจุบัน เป็นการแสดงความรู้สึกของประสบการณ์ทั้งหมดของศิลปินในช่วงเวลาหนึ่งขณะหนึ่ง และสถานที่แห่งหนึ่งเท่านั้น ซึ่งสะท้อนความรู้พื้นฐานธรรมดาที่ศิลปินมีส่วนร่วมอยู่ให้ปรากฏ โดยแสดงผ่านงานศิลปะ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

อาจารย์ สุทธิพันธ์, ศิลปินนิพนธ์, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์กระต่ายตาและขา, ๒๕๖๕

ไม่มีทรัพย์สินใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลลักษณะหนังสือ

ข้าพเจ้าจัดทำหนังสือทั้ง ๓ เล่ม เป็นหนังสือที่ใช้กระบวนการทางกราฟิกที่สามารถสร้างความรู้สึกให้แก่ผู้อ่าน โดยออกแบบให้ได้ลักษณะเฉพาะของสกุลศิลปะหนึ่ง ๆ หรือใช้แนวคิดในการออกแบบเดียวกับแนวคิดในการสร้างงานศิลปะสกุลหนึ่ง ๆ

หนังสือชุดนี้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม คล้ายหนังสือสารคดีคือให้ความรู้ มีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย มีภาพประกอบชัดเจน มีการวางโครงเรื่องเป็นไปตามลำดับความยากง่ายและลำดับความสำคัญ

ผลดีของหนังสือชุดนี้

๑. ช่วยให้ผู้อ่าน เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง อ่านเข้าใจง่าย
๒. ประหยัดเวลา สะดวก
๓. ช่วยขยายความรู้อย่างกระจ่าง
๔. ผู้อ่านเลือกได้ว่าต้องการอ่านเรื่องอะไรก่อน และสามารถอ่านจนจบโดยไม่ต้องอ่านหน้าอื่นเพิ่มเติม
๕. ผู้อ่านได้เห็นภาพมากพอที่จะแยกออกถึงลักษณะเด่นของศิลปะลัทธินั้น ๆ

กลุ่มผู้อ่าน

คือกลุ่มผู้มีอายุ ๑๕-๑๗ ปี ใช้อ่านประกอบการเรียนศิลปะ หรือสะสมเป็นชุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์

เพื่อออกแบบหนังสือต้นแบบ สำหรับหนังสือชุดความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศิลปะ ชื่อ 'ISM' โดยศึกษาประวัติ เรื่องราว พัฒนาการ ของศิลปะ CUBISM , SURREALISM , POP ART และใช้กระบวนการทางกราฟิกในการออกแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๒ เนื้อหาภายในเล่ม

สกุลศิลปะ CUBISM

สกุลนี้ได้แนวความคิดในการถ่ายทอดสิ่งแวดล้อม จากศิลปินชื่อ เซซาน (Cezanne) เป็นชาวฝรั่งเศส มีประสบการณ์ในการเขียนตามแบบสกุลอิมเพรสชันนิสมาก่อน ต่อมาพบว่าการถ่ายทอดด้วยแสง สี บรรยากาศตามเวลา ขาดการแสดงความจริงของรูปทรง (Reality in Form) เมื่อเซซานพบข้อบกพร่องจุดนี้จึงศึกษารูปทรงของวัตถุอย่างจริงจัง เขาพยายามหาวิธีถ่ายทอดรูปทรงเหล่านั้นโดยทำเป็นรูปสี่เหลี่ยมง่าย ๆ เป็นแผ่น พยายามแสวงหาความงามอันแท้จริงของรูปทรงนั้น ๆ ผลงานที่เขาศึกษาจึงเป็นแบบอย่างของลัทธิคิวบิสต์ในระยะแรกนักวิจารณ์ศิลปะบางคนเรียกสกุลนี้ว่า Cezannesque**

จากแนวคิดของเซซานให้อิทธิพลต่อการสอนศิลปะ ในการร่างภาพผู้สอนมักเตือนผู้เรียนเสมอว่า ก่อนร่างหรือลงมือวาดวัตถุใด ควรร่างวัตถุนั้นเป็นเหลี่ยมด้วยเส้นง่าย ๆ ก่อน พยายามแบ่งบริเวณที่เป็นแสงเงา กะให้ภาพวัตถุอยู่พอดีหน้ากระดาษ แล้วจึงวาดส่วนละเอียด

ศิลปินที่นับว่าเป็นผู้ทำให้สกุลนี้โด่งดังคือ ปิกัสโซ (Picasso) เขาเป็นชาวสเปนแต่ไปตั้งถิ่นฐานในฝรั่งเศส เขามีความเห็นเกี่ยวกับรูปทรงเหมือนเซซาน ปิกัสโซพยายามถ่ายทอดรูปทรงโดยแยกด้านทุกด้านของวัตถุที่มองเห็นเป็นส่วน ๆ โดยใช้เส้นตรงและเส้นโค้งแบ่ง แล้วนำมาประกอบใหม่บนระนาบผืนใบ รูปทรงบางรูปอาจจะบังกันซ้อนกันหรือเลื่อมล้ำกัน ตัดทอนบางส่วนออกหรือสร้างบางส่วนขึ้นใหม่ทำให้เกิดภาพที่แปลกไปผู้ดูไม่สามารถชื่นชมได้ทันทีเหมือนภาพเขียนธรรมชาติหรือภาพเขียนในสมัยก่อน แต่ผู้ดูก็สามารถรู้ได้คร่าว ๆ ว่าเป็นรูปอะไร

คิวบิสซึม* เป็นวิวัฒนาการศิลปะที่สำคัญในต้นศตวรรษที่ ๒๐ เริ่มขึ้นในกรุงปารีสเมื่อ ค.ศ. ๑๙๐๗ ในคำกล่าวของเซซาน (Paul Cezanne , ๑๘๓๙-๑๙๐๖) ที่เขียนในจดหมายถึงเอมิล แบร์นาค ความว่า " You must see in nature the cylinder, the sphere, the cone " จากคำกล่าวนี้ทำให้ ปิกัสโซและบรัก ทำการตัดทอนรูปทรงธรรมชาติไปสู่รูปทรงเรขาคณิตขั้นพื้นฐาน และคลี่คลายมาสู่คิวบิสซึมระยะแรก (๑๙๐๗-๑๙๐๙) เป็นงานภายใต้อิทธิพลงานประติมากรรมแอฟริกันและงานแสดงโครงสร้างของภาพตามแนวของเซซาน ที่มีรูปทรงเรขาคณิตที่ประสานกัน

ระยะที่สอง (๑๙๑๙-๑๙๑๒) เรียกว่าคิวบิสซึมแบบวิเคราะห์ (Analytic cubism) เป็นการศึกษารูปทรงและพื้นที่ พื้นระนาบได้ถูกสร้างขึ้นในแนวใหม่จากการศึกษาโครงสร้าง และการแสดงให้เห็นแง่มุมต่าง ๆ (angular and faceted planes) ของวัตถุสิ่งเดียวกันได้หลายด้าน อาจเป็นภาพคน หุ่นนิ่ง หรือทิวทัศน์ การใช้สีมีลักษณะหม่นมัวด้วยสีเทา น้ำตาลอมแดง สีเขียว และสีเหลือง หรือเรียกว่า " Facet Cubism "

ระยะหลัง (๑๙๑๒-๑๙๑๔) เรียกว่า คิวบิสซึมแบบสังเคราะห์ (Synthetic Cubism) มีลักษณะการจัดองค์ประกอบมากขึ้น ส่วนมากเป็นภาพวัตถุที่ปรากฏในท้องทำงานศิลปิน โดยใช้เทคนิคการปะติด (Collage) เข้าช่วย หรือเรียกว่า " Flat Pattern Cubism " เป็นการจัดผิวระนาบในทางแนวตั้งและทางแนวนอน ในลักษณะที่แบนราบด้วยโครงสร้างที่เข้ากันในลักษณะที่กลับหน้าอัตรวยจิตกรรมคิวบิสซึมในระยะหลังนี้รูปทรงต่าง ๆ ของวัตถุจะถูกแบ่งแยกออกจากกันและวางสลับทับซ้อนกันด้วยผิวระนาบ (Overlapping Planes) และมีเส้น มีค่าสี และลักษณะพื้นผิวที่แตกต่างกัน ดังเช่น ภาพ " Young Girl whit Gullar " ของยอร์จ บรัก และภาพ " The Card Player "

(๑๙๑๓-๑๙๑๔) ของปิกัสโซ ซึ่งศิลปินมีจุดมุ่งหมายในการมีวิธีแสดงออกมากกว่าคำนึงถึงเนื้อหา

จิตรกรกลุ่มคิวบิสซึม ยังมีอีกหลายท่าน เช่น

Juan Gris, ๑๘๘๗-๑๙๒๗

Feininger, ๑๘๘๑-๑๙๕๖

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

La Fresnaye, ๑๘๘๕-๑๙๒๕

หากมีข้อสงสัย กรุณาติดต่อฝ่ายบริการลูกค้า โทร. ๐๒-๒๕๖๒๖๖๖ หรือทางอีเมล: info@artsculpture.com

** อ. ศุภสิทธิ์, ศิลปิน, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์กระดาษตา, ๒๕๖๔

Delaunay, ๑๘๘๕-๑๙๕๑*

Leger, ๑๘๘๑-๑๙๕๕

Derain, ๑๘๘๐-๑๙๕๔

Metzinger, ๑๘๘๓-๑๙๕๖ และคนอื่น ๆ

ในด้านประติมากรรม มีศิลปินคิวบิสต์อยู่หลายท่าน เช่น

Duchamp Villon, ๑๘๗๖-๑๙๑๘

Archipenko, ๑๘๘๗-๑๙๖๔

Henri Laurens, ๑๘๘๕-๑๙๕๔

Lipchitz, ๑๘๙๑-๑๙๗๓

Zadkine, ๑๘๙๐-๑๙๖๗

Gonzalez, ๑๘๗๖-๑๙๒๔

สาเหตุที่ทำให้คิวบิสต์สลายตัวไปเพราะสงครามโลกครั้งที่ ๑ เมื่อปี ๑๙๑๔ จิตรกรหลายคนถูกระดมพลเข้าประจำกองทัพอังกฤษ ส่วน ปิคัสโซ และยวน กริต เป็นชาวสเปน จึงสร้างงานในปารีสอย่างอิสระในปี ๑๙๒๑ ปิคัสโซบรรลุถึงจุดสุดยอดด้วยภาพ * The Three Musicians *

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

*สงวน รศ.บุญ, สัทธินและศฤงคาร ศิลปินตะวันตก, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไอเคียนไทร, ๒๕๓๓ เนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๓ เนื้อหาภายในเล่ม

สกุลศิลปะ CUBISM

สกุลนี้ได้แนวความคิดในการถ่ายทอดสิ่งแวดล้อม จากศิลปินชื่อ เซซาน (Cezanne) เป็นชาวฝรั่งเศส มีประสบการณ์ในการเขียนตามแบบสกุลอิมเพรสชันนิสมาก่อน ต่อมาพบว่าการถ่ายทอดด้วยแสง สี บรรยากาศตามเวลา ขาดการแสดงความจริงของรูปทรง (Reality in Form) เมื่อเซซานพบข้อบกพร่องจุดนี้จึงศึกษารูปทรงของวัตถุอย่างจริงจัง เขาพยายามหาวิธีถ่ายทอดรูปทรงเหล่านั้นโดยทำเป็นรูปสี่เหลี่ยมง่าย ๆ เป็นแผ่น พยายามแสวงหาความงามอันแท้จริงของรูปทรงนั้น ๆ ผลงานที่เขาศึกษาจึงเป็นแบบอย่างของลัทธิคิวบิสต์ในระยะแรกนักวิจารณ์ศิลปะบางคนเรียกสกุลนี้ว่า Cezannesque**

จากแนวคิดของเซซานให้อิทธิพลต่อการสอนศิลปะ ในการร่างภาพผู้สอนมักเตือนผู้เรียนเสมอว่า ก่อนร่างหรือลงมือวาดวัตถุใด ควรร่างวัตถุนั้นเป็นเหลี่ยมด้วยเส้นง่าย ๆ ก่อน พยายามแบ่งบริเวณที่เป็นแสงเงา ภาะให้ภาพวัตถุอยู่พอดีหน้ากระดาษ แล้วจึงวาดส่วนละเอียด

ศิลปินที่นับว่าเป็นผู้ทำให้สกุลนี้โด่งดังคือ ปิกัสโซ (Picasso) เขาเป็นชาวสเปนแต่ไปตั้งถิ่นฐานในฝรั่งเศส เขามีความเห็นเกี่ยวกับรูปทรงเหมือนเซซาน ปิกัสโซพยายามถ่ายทอดรูปทรงโดยแยกด้านทุกด้านของวัตถุที่มองเห็นเป็นส่วน ๆ โดยใช้เส้นตรงและเส้นโค้งแบ่ง แล้วนำมาประกอบใหม่บนระนาบผืนผ้าใบ รูปทรงบางรูปอาจจะบังกันซ้อนกันหรือเลื่อมล้ำกัน ดัดทอนบางส่วนออกหรือสร้างบางส่วนขึ้นใหม่ทำให้เกิดภาพที่แปลกไปผู้ดูไม่สามารถชื่นชมได้ทันทีเหมือนภาพเขียนธรรมชาติหรือภาพเขียนในสมัยก่อน แต่ผู้ดูก็สามารถรู้ได้คร่าว ๆ ว่าเป็นรูปอะไร

คิวบิสซึม* เป็นวิวัฒนาการศิลปะที่สำคัญในต้นศตวรรษที่ ๒๐ เริ่มต้นในกรุงปารีสเมื่อ ค.ศ. ๑๙๐๗ ในคำกล่าวของเซซาน (Paul Cezanne , ๑๘๓๙-๑๙๐๖) ที่เขียนในจดหมายถึงเอมิล แบร์นาร์ด ความว่า " You must see in nature the cylinder, the sphere, the cone " จากคำกล่าวนี้ทำให้ ปิกัสโซและบราค ทำการดัดทอนรูปทรงธรรมชาติไปสู่รูปทรงเรขาคณิตขั้นพื้นฐาน และคลี่คลายมาสู่คิวบิสซึมระยะแรก (๑๙๐๗-๑๙๐๙) เป็นงานภายใต้อิทธิพลงานประติมากรรมแอฟริกันและงานแสดงโครงสร้างของภาพตามแนวของเซซาน ที่มีรูปทรงเรขาคณิตที่ประสานกัน

ระยะที่สอง (๑๙๐๙-๑๙๑๒) เรียกคิวบิสซึมแบบวิเคราะห์ (Analytic cubism) เป็นการศึกษารูปทรงและพื้นที่ พื้นระนาบได้ถูกสร้างขึ้นในแนวใหม่จากการศึกษาโครงสร้าง และการแสดงให้เห็นแง่มุมต่าง ๆ (angular and faceted planes) ของวัตถุสิ่งเดียวกันได้หลายด้าน อาจเป็นภาพคน หุ่นนิ่ง หรือทิวทัศน์ การใช้สีมีลักษณะหม่นมัวด้วยสีเทา น้ำตาลอมแดง สีเขียว และสีเหลือง หรือเรียกว่า " Facet Cubism "

ระยะหลัง (๑๙๑๒-๑๙๑๔) เรียกว่า " คิวบิสซึมแบบสังเคราะห์ " (Synthetic Cubism) มีลักษณะการจัดองค์ประกอบมากขึ้น ส่วนมากเป็นภาพวัตถุที่ปรากฏในท้องทำงานศิลปิน โดยใช้เทคนิคการปะติด (Collage) เข้าช่วย หรือเรียกว่า " Flat Pattern Cubism " เป็นการจัดนิเวศระนาบในทางแนวตั้งและทางแนวนอน ในลักษณะที่แบนราบด้วยโครงสร้างที่เข้ากันในลักษณะที่ลึกลับหน้าอศจรยจิตกรรมคิวบิสซึมในระยะหลังนี้รูปทรงต่าง ๆ ของวัตถุจะถูกแบ่งแยกออกจากกันและวางสลับทับซ้อนกันด้วยผิวระนาบ (Overlapping Planes) และมีเส้น มีคำสี และลักษณะพื้นผิวที่แตกต่างกัน ดังเช่น ภาพ " Young Girl with Guitar " ของยอร์จ บราค และภาพ " The Card Player "

(๑๙๑๓-๑๙๑๔) ของปิกัสโซ ซึ่งศิลปินมีจุดมุ่งหมายในกรรมวิธีแสดงออกมากกว่าคำนึงถึงเนื้อหา

จิตรกรกลุ่มคิวบิสซึม ยังมีอีกหลายท่าน เช่น

Juan Grls, ๑๘๘๗-๑๙๒๗

Felninger, ๑๘๘๑-๑๙๕๖

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

La Fresnaye, ๑๘๘๕-๑๙๒๕

*สงวน ครอบงวน, ลัทธิและศตวรรษ ศิลปะตะวันตก, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนไคร์ ๒๕๖๓

**๑-๓-๓๓๓๓๓, ศิลปะนิยม, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์กระดานดำ,๒๕๖๔

สงวนเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Delaunay, ๑๘๘๕-๑๙๕๑*

Leger, ๑๘๘๑-๑๙๕๕

Derdin, ๑๘๘๐-๑๙๕๕

Metzinger, ๑๘๘๓-๑๙๕๖ และคนอื่น ๆ

ในด้านประติมากรรม มีศิลปินคิวบิสต์อยู่หลายท่าน เช่น

Duchamp Villon, ๑๘๗๖-๑๙๑๘

Archipenko, ๑๘๘๗-๑๙๖๕

Henri Laurens, ๑๘๘๕-๑๙๕๕

Lipchitz, ๑๘๙๑-๑๙๗๓

Zadkine, ๑๘๙๐-๑๙๖๗

Gonzalez, ๑๘๗๖-๑๙๒๕

สาเหตุที่ทำให้คิวบิสต์หลายตัวไปเพราะสงครามโลกครั้งที่ ๑ เมื่อปี ๑๙๑๕ จิตรกรหลายคนถูกระดมพลเข้าประจำกองทัพอฝรั่งเศส ส่วน ปิคัสโซ และฆวน กริต เป็นชาวสเปน จึงสร้างงานในปารีสอย่างอิสระในปี ๑๙๒๑ ปิคัสโซบรรลุถึงจุดสุดยอดด้วยภาพ "The Three Musicians"

สกุลศิลปะ SURREALISM**

ศิลปะเซอร์เรียลลิสม์ที่มาจาก สกุลดาดา ศิลปินสกุลดาดาคัดค้านสงครามอย่างรุนแรง ศิลปินสกุลดาดามีทั้งจิตรกรและกวี รวมกลุ่มกันในซูริกต่อต้านสงคราม ต่อต้านความงาม ต่อต้านทุกสิ่ง โดยใช้วิธีนามยอกเอาหนามบ่ง คือแทนที่จะแสดงออกทางศิลปะให้เห็นความงามกลับแสดงออกให้เห็นสิ่งน่าเกลียด ตลก หยาบโหล ทั้งนี้เพื่อเตือนมนุษย์ด้วยกันให้รู้สึกในผลร้ายของสงครามนั้นจาก

ลักษณะการแสดงออกดังกล่าว พอสรุปได้ว่า เป็นผลจากเจตคติของมนุษย์ที่ทำลายกัน (Nihilistic attitude) เมื่อปรากฏเป็นศิลปะก็เป็นแบบอย่างศิลปะที่มีลักษณะไม่งามซึ่งแสดงถึงสภาพอันแท้จริงของสังคมสมัยนั้น

สกุลเซอร์เรียลลิสม์ นาม เพศชาย หมายถึงการแสดงออกอย่างเสรีของจิตไร้สำนึกอย่างบริสุทธิ์ปราศจากสติควบคุม ซึ่งบุคคลแสดงออกทางการพูด การเขียนหรือด้วยวิธีการอื่น ๆ เป็นหน้าที่ของจิตโดยตรง ที่ชักนำด้วยความคิด ปราศจากการปฏิบัติตามเหตุผล และนอกเหนือไปจากสุนทรียภาพ หรือการหมกมุ่นอยู่ในศีลธรรม

สกุลเซอร์เรียลลิสม์ ได้อธิบายถึงจินตนาการไว้ว่าจินตนาการเป็นส่วนประกอบอันสำคัญในการแสดงออกและจินตนาการนี้ก็คือจิตไร้สำนึก (Subconscious) นั่นเอง จิตไร้สำนึกเป็นภาวะของความฝัน ที่มีขบวนการต่อเนื่องกัน ซึ่งช่วยนำไปสู่การสร้างสรรคทางศิลปะได้ สิ่งที่เราเห็นจากโลกภายนอกทุกวันนี้ขณะตื่น เป็นเพียงปรากฏการณ์ทางการแทรกแซงเท่านั้น สรุปคือ ศิลปินกลุ่มนี้ใช้ความฝันเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างผลงานซึ่ง

ลักษณะในการแสดงออกทางศิลปะ มีดังนี้**

๑. อีว่นเรื่องราว

- ๑.๑ เรื่องราวในอดีตที่มีความหมายต่อศิลปิน เช่น ความผิดหวัง ความรัก ความกลัว ฯลฯ
- ๑.๒ เรื่องราวเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น การแนะนำสิ่งสอนในทางลบ คล้ายกลุ่มดาดาคือมองในมุมกลับ
- ๑.๓ เรื่องราวที่ผสมกันระหว่างวัตถุที่มองเห็นด้วยตา และการรับรู้ด้วยจิตใจ หลับตานึกเห็น ตลอดจนเรื่องราวที่คิด
- ๑.๔ เรื่องราวที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอดีตและปัจจุบัน ด้วยเวลา อายุ ความผูกพันน่าเบื่อ
- ๑.๕ เรื่องราวจากจินตนาการของศิลปินเอง และเรื่องราวที่ศิลปินมีความประทับใจ มีความคิดผูกพันอยู่

๒. ด้านรูปทรงและวิธีการ

- ๒.๑ ศิลปินแสดงออกด้วยสีที่มีความเข้มปานกลางและให้ความรู้สึกนุ่มนวลบนผิวหน้าด้วยการเจือสีให้กลมกลืนกัน
- ๒.๒ ศิลปินที่แสดงออกด้วยวัสดุอื่นปนกับวัสดุที่ศิลปินถนัด เช่น ทรายปูนสีน้ำมัน กระดาษสีปนสีเทียน สีน้ำ ฯลฯ
- ๒.๓ ศิลปินพยายามที่จะซ่อนสิ่งที่ต้องการแสดงด้วยเทคนิคของการเขียน เช่น เขียนวัตถุบนกระดาษไข ฯลฯ
- ๒.๔ ศิลปินพยายามที่จะสร้างสรรค์ แสง เงา หรือสี ขึ้นมาเอง อาจกล่าวว่าเป็นบรรยากาศตามความคิดของศิลปิน

จากลักษณะการแสดงออกทางศิลปะของสกุลเซอร์เรียลลิสม์ที่กล่าวมานี้ พอจะช่วยให้ผู้สนใจได้เกิดแนวคิดในการดูงานศิลปะประเภทนี้ได้กล่าวคือ ความมุ่งหมายของเซอร์เรียลลิสม์นี้ กลับกันกับคุณค่าทางทวารวิจรรย์ที่เคยมีมา เพราะพวกนี้พยายามถ่ายทอดวัตถุที่มองเห็นตามความจริงและจินตนาการ และจะไม่สร้างงานให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ศิลปะที่มีอยู่ และไม่ตำหนิกฎเกณฑ์หรือวิธีการเก่า ๆ ด้วย ผลงานของพวกนี้เปรียบเสมือนพาหนะ ซึ่งผู้ดูและศิลปินใช้ร่วมกันเพื่อนำไปสู่ศูนย์กลางของโลกแห่งศิลปะที่แท้จริง โลกที่วัตถุและความคิดพบกับผลงานเป็นเครื่องหมายของส่วนย่อยและส่วนรวมร่วมกันและความงามของศิลปะแบบนี้เกิดจากความสิ้นสะเทือน ความปวดร้าวที่เกิดกับมนุษย์

สกุลเหนือความจริง* หรือ พันสิ่งที่เป็นความจริง (beyond the real) เป็นความเคลื่อนไหวทางวรรณกรรมและภาพยนตร์ในกรุงปารีสเมื่อปี ๑๙๒๔ โดย อังเดร เบรอตง (Andre Breton, ๑๘๙๖-๑๙๖๖) จิตรกร-กวีชาวฝรั่งเศสร่วมด้วย หลุยส์ อารากง (Louis Aragon, ๑๘๙๗-๑๙๖๙) กวีและนักเขียนชาวฝรั่งเศสจิตรกรกลุ่มนี้ มีความสนใจในพื้นฐานของจิตวิเคราะห์ (psychoanalysis) ของซิกมันด์ฟรอยด์ ด้วยการพยายามเน้นให้เห็นอำนาจแห่งความฝัน และความรู้สึกที่เกิดขึ้นอย่างปัจจุบันทันด่วน และนำไปสู่การร่วมกันของจิตใต้สำนึกปราศจากความสัมพันธ์กับความเป็นจริง

*สงวน ครอบงวน, ลักษณะสกุลช่าง ศิลปะตะวันตก, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไต้ฝุ่นศิลป์, ๒๕๓๓
**๑.๗.๑ สุทธิพันธ์, ศิลปะนิยม, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์กระซิบ, ๒๕๒๘

สกุลศิลปะ POP ART**

คำว่า POP ART ถูกใช้ครั้งแรกเพื่ออธิบายถึง The products of the mass media (Advertisement , Comics , Billboard , etc) โดยนักวิจารณ์ศิลปะชื่อ Lawrence Alloway เมื่อปี ๑๙๕๗ ในอังกฤษ POP ART ที่ใช้กันในสหรัฐอเมริกา ช่วงปี ๑๙๖๐-๑๙๗๐ ความหมายแปรปรวนไปเล็กน้อย คือเป็นการเรียกงานจิตรกรรมและ ประติมากรรมซึ่งมีที่มาจาก Mass media sources. POP ART ไม่ได้หมายถึง Movement (share philosophy & common manifesto) POP ART ใช้เรียกศิลปินซึ่งมีความเกี่ยวพันกันอย่างหลวม ๆ จากการมีแรงบันดาลใจในการทำงานศิลปะจาก Popular culture conography (วิถีชีวิตทุกวันที่พบ ที่คนทั่วไปนิยม) คนทั่วไปอาจมองข้ามความงามของสิ่งของที่เขาเห็นหรือใช้ทุกวัน แต่ศิลปินกลุ่มนี้นำมาเสนอ โดยทำสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ เหล่านั้นมาทำเป็นงานศิลปะ และทำให้งานศิลปะเป็นสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่คนทั่วไปมีโอกาสสัมผัส ดังนั้นจุดเริ่มและจุดสิ้นสุดของ POP ART จึงยากที่จะระบุ จะเห็นว่าปัจจุบันยังคงเห็นงาน POP ART ได้ POP ART** เป็นแบบอย่างศิลปะที่สร้างความตื่นเต้น ให้แก่ผู้พบเห็น มีเรื่องราวเกี่ยวข้องกับคนทั่ว ๆ ไป เป็นเรื่องราวแสดงความเป็นอยู่ในปัจจุบัน ไม่ใช่เรื่องเกี่ยวข้องกับศาสนา ความเชื่อ หรือนิยายโบราณปอปราร์ดใช้เทคนิคแสดงออกที่ง่าย เช่น หยอด สลัด ป้าย เส้นรอบนอกคม นอกจากนี้ POP ART ยังเป็นแบบอย่างศิลปะที่สะท้อนสภาพแท้จริงของสังคมปัจจุบันตามความรู้ความเข้าใจของสามัญชนทั่วไป ช่วงเวลาหนึ่ง เช่น ดารายอดนิยม คุณภาพเลอะเลิซของสินค้า ค่าขวัญ ฯลฯ เป็นศิลปะที่แสดงความวุ่นวายของสังคม ศิลปินกลุ่มนี้เชื่อว่าศิลปะสร้างขึ้นจากเรื่องสัพเพเหระของชีวิตประจำวันปัจจุบัน เป็นการแสดงความรู้สึกของประสบการณ์ทั้งหมดของศิลปินในช่วงเวลาหนึ่งขณะหนึ่ง และสถานที่แห่งหนึ่งเท่านั้น ซึ่งสะท้อนความรู้พื้นฐานธรรมดาที่ศิลปินมีส่วนร่วมอยู่ให้ปรากฏและเชื่อว่า สุนทรียภาพคือความรู้สึกเกี่ยวข้องกับสภาพต่าง ๆ ที่ปรากฏในโลก

**การตอบสนองของศิลปินแตกต่างกันออกไป Roy Lichtenstein เขาเริ่มทำงานรูปแบบ POP ART ในปี ๑๙๕๕ เขาตอบสนองในรูปการตูน และประจักษ์ด้วยตนเองว่า การสร้างสรรค์ความเปลือยเปลือยด้วยการตูนนั้น เป็นการตอบสนองความจริงแนวหนึ่งต่อสังคมปัจจุบัน

Claes Oldenburg เขาเริ่มทำงานรูปแบบ POP ART ในปี ๑๙๕๔ เขากลับตอบสนองต่างออกไปคือ เขาล้อเลียนรูปอาหารสำเร็จรูป เขาจึงทำให้ใหญ่โต เพื่อชี้แจงให้คนเห็นความสำคัญ และตื่นเต้น เช่นทำรูปแฮมเบอร์เกอร์ขนาดยักษ์ ด้วยหมอน ฯลฯ

James Rosenquist เขาเริ่มทำงานรูปแบบ POP ART ในปี ๑๙๕๔ เขาตอบสนองด้านโฆษณาโดยแสดงตราโฆษณาสินค้าขนาดใหญ่ ๆ สร้างความตื่นเต้นแก่ผู้พบเห็นทันที

Andy Warhol เขาเริ่มทำงาน POP ART ในปี ๑๙๖๐ เขาสนใจที่จะตอบสนองภาวะสังคม อย่างถูกต้องชัดเจน และตรงไปตรงมา เขาแสดงให้เห็นงานของเขา รู้ว่าโฆษณามีความสำคัญต่อชีวิตขนาดไหน เขาให้ทัศนะว่าศิลปินในปัจจุบัน ก็คือเครื่องจักรชนิดหนึ่งซึ่งมีประสิทธิภาพที่จะถ่ายทอดความจริงในโลกนี้ให้ถูกต้อง

***Tom Wesselmann เริ่มทำงานPOP ART ในปี ๑๙๖๓ เขาตอบสนองโลกภายนอก ตามแบบที่มีมาแต่เดิม เริ่มจากการแก้ไขปัญหาทางการเขียนมากกว่าที่จะแสดงความรู้สึกทันที เขาสนใจการจัดภาพให้เหมาะสมพอดี เป็นการผสมกันระหว่างภาพปะติดและจิตรกรรม

Robert Rauschenburg เขาเริ่มทำงาน POP ART ในปี ๑๙๕๔ งานเขาทำมาจากของเหลือใช้ และทำงานด้วยอารมณ์ในขณะนั้น งานจึงมีความสด เขามักใช้สัญลักษณ์ในงานเสมอ

Paolozz Eduardo เขานับเป็นคนแรกที่ทำงานในรูปแบบ POP ART ในปี ๑๙๕๗ ด้วยการปะติดภาพต่าง ๆ จากนิตยสาร หนังสือการ์ตูน โฆษณา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

***Richard Hamilton เขาเริ่มทำงานในรูปแบบ POP ART เป็นคนแรก ๆ ในปี ๑๙๕๖ และภาพชื่อ
 What Is It That makes Today's Homes So Different, so Appealing?, ๑๙๕๖ ได้รับการวิจารณ์ทำให้งานรูปแบบ
 POP ART เป็นที่รู้จัก เขาทำงานจากหลายเทคนิค ที่ใช้ส่วนมากคือการปะติดภาพต่าง ๆ จากนิตยสาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๔ ผลสรุปจากการออกแบบตามข้อเสนอแนะ

จากการออกแบบกว่า ๔ เดือน ทำให้ข้าพเจ้าออกแบบหนังสือมากกว่า ๑๒ เล่ม เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
เล่มที่ ๑

เป็นเล่ม POP ART ข้าพเจ้าออกแบบหนังสือเล่มนี้ได้แยกแบบแยกกันในแต่ละหน้าและไม่มีกริตแต่ หนังสือเล่มนี้ช่วยให้ข้าพเจ้าทราบว่ากรอกแบบหนังสือที่ดีเป็นเช่นไร

เล่มที่ ๒

เป็นเล่ม CUBISM ออกแบบจากกริตที่ลวงตา เน้นมิติ การจัดวางตัวอักษรเน้นการสร้าง ความลวงตาให้เกิดมิติ ผลคือไม่มีเนื้อหาพอที่จะออกแบบได้ทั้งเล่ม ภาพประกอบมีขนาดใหญ่มาก นับว่าเป็นเล่มที่ไม่สวยงามเล่มหนึ่ง

เล่มที่ ๓

เป็นเล่ม POP ART ได้สร้าง FONT สำหรับเล่มนี้เป็น FONT ภาษาอังกฤษที่มีลักษณะคล้ายตัวหนังสือพ่นบนบรรจุภัณฑ์ทหาร ตัวอักษรจะขาดจากกัน ใช้ตัวอักษรนี้ในขนาดใหญ่มาก แสดงถึงการโฆษณาชวนเชื่อเกินจริงที่พบได้ในชีวิตประจำวันสมัยยุคปี ๑๙๕๐-๑๙๖๐ ใช้สีเส้นที่ไม่ซับซ้อนคือสีแดง เหลือง น้ำเงิน เขียว ม่วง ส้ม ดำ ขาว การจัดวางหน้ากระดาษใช้กริตแนวตั้งแบบ ๓ คอลัมน์

เล่มที่ ๔

เป็นเล่ม SURREALISM การออกแบบเล่มนี้เน้นการวางทุกอย่างให้เอียง เพื่อให้ดูแตกต่างจากหนังสือทั่วไป มีคอลัมน์ตัวอักษรซึ่งแยกจากภาพอย่างเด็ดขาด ผลที่ได้ เมื่อทั้งเล่มจัดวางเอียง จึงดูไม่มีผลว่าเป็นลัทธิเหนือจริง เพราะดูเป็นระเบียบมากไป

เล่มที่ ๕

เป็นเล่ม CUBISM การออกแบบเล่มนี้สร้างโดยใช้รูปร่าง ๔ เหลี่ยมจตุรัสมาสร้างเป็นกริต แยกภาพจากตัวอักษรออกคนละหน้า ผลที่ได้ เป็นเล่มที่ดูนิ่ง สะอาดเกินไป ซ้ำกันมากเกินไป

เล่มที่ ๖

เป็นเล่ม CUBISM การออกแบบ สำหรับเล่มนี้ไม่มีกริตตายตัวแต่ใช้ตัวอักษรวางทับกันเป็นคำต่าง ๆ เช่นหน้าสารบัญ ใช้คำว่า CONTENTS การวางตัวอักษรนำวางซ้อนทับกันโดยเห็นทะลุลงไป ผลคือดูแล้วไม่ได้ความรู้สึกของศิลปะ CUBISM

เล่มที่ ๗

เป็นเล่ม CUBISM สร้างจากโครงสร้าง ๓ มิติเป็นพื้นหลัง พร้อมทั้งจัดวางตัวอักษรในกริตรูปเหลี่ยมต่าง ๆ ผลดูคล้ายกันทั้งเล่ม ควรออกแบบให้ดูแตกต่างในแต่ละในแต่ละหน้ามากขึ้น

เล่มที่ ๘

เป็นเล่ม SURREALISM ใช้ FONT ใหม่สร้างโดยให้มีการแหวกขาดของตัวอักษร จัดวางโดยใช้กริตที่สร้างจากวงกลมด้วยมือและเลือกมาด้วยความบังเอิญ ผลคือปกดูแตกต่างจากในเล่มมากเกินไป สีที่ใช้สำหรับเส้นกริตดูแรงไป ควรเปลี่ยน

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เล่มที่ ๙

เป็นเล่ม SURREALISM การออกแบบเล่มนี้คล้ายเล่มที่ ๘ แต่เปลี่ยนปกใหม่ และเปลี่ยนสีเส้นกริดใหม่จากสีแดงเป็นสีน้ำตาล จัดวางภาพให้มีความเอียงทุกภาพ

เล่มที่ ๑๐

เป็นเล่ม CUBISM สร้างภาพพื้นหลังเป็นภาพทิวทัศน์และมีรูปทรงเรขาคณิตอยู่เพื่อเปรียบกับการกำเนิดของศิลปะ CUBISM สร้างกริดจากรูปร่างเรขาคณิตต่อกันหลาย ๆ รูป แตกต่างกันไปในแต่ละหน้า การจัดวางภาพค่อนข้างอิสระ แต่อิงกับกริดเล็กน้อย ภาพทุกภาพมีเงาที่ขอบภาพเพื่อแยกมิติระหว่างพื้นหลังกับภาพศิลปะ ผลเป็นเล่มที่ประสบความสำเร็จ ใช้ได้จริงในงานนี้แต่ต้องเปลี่ยนปกและสารบัญใหม่

เล่มที่ ๑๑

เป็นเล่ม SURREALISM การออกแบบเล่มนี้เริ่มจากการเปลี่ยนปกโดยลดความแรงของภาพบางภาพลงโดยการเปลี่ยนตำแหน่งจัดวางผลคือใช้ได้จริงในงานครั้งนี้

เล่มที่ ๑๒

เป็นเล่ม CUBISM การออกแบบเล่มนี้เปลี่ยนปกจากเล่ม ๑๐ ใหม่มีมิติมากขึ้นตัดรูปภาพที่ทำให้ผู้อ่านสับสนคิดว่าเป็นภาพของศิลปินออกผลคือเป็นเล่มที่ใช้ได้จริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างงานที่ทำเล่มแรก ๆ
ขนาดจริง ๔๐ X ๒๘ เซนติเมตร ต่อ ๑ หน้าคู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้าม
เนื้อ และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างงานที่ทำครั้งที่สอง

ขนาดจริง ๔๐ X ๒๘ เซนติเมตร ต่อ ๑ หน้าคู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ ๕ ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

ข้อสรุป

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์หลักคือเพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจศิลปะสกุลต่าง ๆ มากยิ่งขึ้นสร้างประสบการณ์การมองเห็น และงานที่ผลิตออกมาข้าพเจ้าพอใจที่ได้ใช้เทคโนโลยีในปัจจุบันมาสร้างสรรคงานให้ออกมาเป็นรูปธรรมได้ใกล้เคียง ความคิดของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าอาศัยขบวนการทางกราฟิกอย่างมากในการออกแบบช่วยให้ข้าพเจ้านำไปใช้ในวิถีการทำงานได้

ข้อเสนอแนะ

หากเป็นงานพิมพ์จริงในระบบออฟเซ็ท ควรใช้โปรแกรมจัดตัวอักษรด้วย PAGEMARKER ,ILLUSTRATOR หรือโปรแกรมอื่น ๆ ที่เป็น POST SCRIPT แล้วจึง SCAN ภาพในโปรแกรม PHOTOSHOP ,LIVE PICTURE หรือโปรแกรมอื่น ๆ ที่ใช้แต่งภาพ หลังจากนั้น SAVE ภาพเป็น PICT FILE สำหรับใช้ใน PAGEMARKER หรือ EPS สำหรับใช้ใน ILLUSTRATOR เพื่อให้การแยกสีของตัวอักษรคมมากที่สุด

แต่เนื่องจากงานนี้ พิมพ์ด้วยระบบ DOWNLODE โดยตรงจากเครื่อง MACINTOSH สู่อุปกรณ์ FARRY POST SCRIPT และพิมพ์ด้วยระบบถ่ายเอกสารสีของ CANON จึงควรจัดตัวอักษรใน ILLUSTRATOR และ SAVE เป็น EPS จากนั้นเรียกตัวอักษรไปทำงานใน PHOTOSHOP โดยสั่ง FILE งานให้ละเอียดที่สุดเท่าที่เครื่องมี RAM จากนั้นจึงจัดภาพด้วย PHOTOSHOP แล้ว SAVE งานเป็น TIFF เพื่อพิมพ์ด้วยระบบนี้ในจำนวนน้อย

บรรณานุกรม

- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, การทำหนังสือสำหรับเด็ก, กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ, ๒๕๒๗
- วรงค์ วิชาดิอุตมพงศ์, ออกแบบกราฟิก, กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ, ๒๕๓๘
- แปลน พับลิชชิ่ง จำกัด, กำเนิดวิทยวาทจริตรธรรม, Italy : Editoriale Libreria, ๒๕๓๗
- ทัศนาศิลปะนิพนธ์ ลัดดา รุ่งวิสัย, รายงานวิจัย วรรณกรรมซึ่งตอบสนองความต้องการวัยรุ่น, ๒๕๓๔
- สงวน รอดบุญ, ลัทธิและสกุลช่าง ศิลปะตะวันตก, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๓
- ฮารี สุทธิพันธ์, ศิลปะนิยม, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์กระต่ายสา, ๒๕๒๘
- LIFE SPECIAL DOUBLE ISSUE ,New York : The '๖๐ s Decade of Tumult and Change , ๒๒ December ,๑๙๖๙
- Sandro Sproccati, A Guide to art, New York : Hrry N.Adams,Inc.,Publshers,๑๙๙๑
- Sidra Stich, Anxious_Visions_Surrealist_Art, New York : Abbeville Press Publshers,๑๙๙๐
- Tilman Osterwold, POP_ART, Germany : Benedikt Taschen,๑๙๙๑
- Jon Wozencroft, The Graphic Language of Neville Brody,Singsapore : Thanos and Hudson,๑๙๙๔

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผนวชนวด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความหมายของหนังสือเด็ก

*หนังสือสำหรับเด็กหมายถึงหนังสือที่ทำขึ้นมาเพื่อให้เด็กอ่านโดยเฉพาะ โดยคำนึงถึงจิตวิทยาเด็ก เนื้อหาตรงกับความต้องการและความสนใจของเด็กแต่ละวัย จำนวนหน้าเหมาะสมกับเด็กแต่ละวัย ขนาดรูปเล่มกระทัดรัด เด็กถือได้สะดวก ตัวอักษรตัวโตชัดเจน เหมาะกับวัยและสายตาของเด็ก

หนังสือที่ดีสำหรับเด็กควรมีลักษณะดังนี้

๑. เนื้อหาตรงกับความต้องการและความสนใจของเด็กแต่ละเพศแต่ละวัย ซึ่งผู้เขียนจะต้องศึกษาจิตวิทยาเด็กก่อนที่จะเขียน
๒. รูปเล่มกระทัดรัด ไม่เล็กไม่ใหญ่เกินไป ถ้าเด็กเล็กควรมีรูปร่างแปลก ๆ
๓. รูปภาพสวยงาม ชัดเจน มีศิลปะ ถ้าเป็นเด็กเล็กควรมีรูปภาพมาก ๆ และเป็นภาพมีสีสัน เป็นภาพที่มีคำอธิบายน้อยถ้าเด็กยิ่งเล็ก คำอธิบายยิ่งน้อยมาก ภาพปลุกตึ่งดูดความสนใจ ให้อยากหยิบอ่าน เด็กจะสนใจภาพทางขวามากกว่าภาพทางซ้าย
๔. ตัวอักษร เด็กยิ่งเล็กยิ่งตัวโต ชัดเจน เหมาะกับสายตาของเด็กแต่ละวัย
๕. ภาษาที่ใช้เป็นภาษาที่ง่าย ทำให้เข้าใจง่าย เป็นภาษาเดียวกับวัยเด็ก
๖. จำนวนหน้าไม่มากนัก ถ้าเด็กยิ่งเล็กอย่างน้อย ๓-๕ หน้า
๗. เนื้อหานอกจากให้ความบันเทิงแล้วควรให้ความรู้ ช่วยให้เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความเข้าใจ

ความสามารถในการอ่านของเด็กแต่ละคนในวัยเดียวกันนั้นย่อมแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับสติปัญญา เพศ ความถนัด ความสนใจเป็นพิเศษ พ่อแม่ผู้ปกครอง และสิ่งแวดล้อมเป็นต้น แต่หนังสือเด็กที่ดีจะช่วยให้เด็กรักหนังสืออยากอ่านหนังสือ และจะหยิบหนังสือต่าง ๆ มาอ่านด้วยความสนใจ

วิวัฒนาการหนังสือเด็กที่มีในต่างประเทศ

หนังสือที่มีลักษณะสำหรับเด็กโดยตรงนั้น เริ่มมีเมื่อปี ค.ศ. ๖๐๐ เศษ ในประเทศแถบตะวันตก ในสมัยนั้นยังไม่มีกรพิมพ์ หนังสือในตอนแรก ๆ จะเขียนโดยนักบวช เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นไปในทำนองสั่งสอนเกี่ยวกับศาสนา มารยาท ขนบธรรมเนียม ธรรมเนียมปฏิบัติศึกษาและจริยศึกษาเป็นต้น และเขียนเพื่อเด็กตระกูลสูงเท่านั้น ลักษณะการเขียนจะเป็นลักษณะร้อยแก้ว และคำถาม คำตอบ ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๐๑๑-๑๐๓๓ ได้มีผู้เขียนสารานุกรมเกี่ยวกับความรู้ต่าง ๆ และการสั่งสอน

ในปี ค.ศ. ๑๖๕๘ Johann Amos Comenius ได้จัดพิมพ์หนังสือสำหรับเด็กขึ้นเป็นเล่มแรก ชื่อว่า Orbis Pictus เขียนเป็นภาษาละตินและแปลเป็นภาษาอื่น ๆ อีกหลายภาษา เนื้อหาก็ยังมีลักษณะเกี่ยวกับศาสนา เป็นความรู้ทำนองสั่งสอนและมีภาพประกอบ ทำให้เด็กเกิดความเพลิดเพลิน

ต่อมาหนังสือเด็กเริ่มมีลักษณะเนื้อหาเป็นนิทานสนุกสนาน ให้อรรถรสและความสนุก ได้แก่ เรื่อง 'โรบินสันครุโซ' ของแดเนียล ดีโฟ นอกจากนี้ ก็มีเรื่อง 'เอมิล' ของรุสโซ ที่มีบทบาทสำคัญต่อการให้การศึกษ การให้เด็กรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง จากประสบการณ์และจากความสนใจของเด็กแต่ละวัย

ในประเทศฝรั่งเศส John Newbery เป็นผู้ริเริ่มจัดพิมพ์หนังสือสำหรับเด็กขึ้นมา มีเนื้อหาเกี่ยวกับนิทาน นิยาย ร้อยกรอง และมีภาพประกอบ มีสีสวยงามต่อมาสมาคมห้องสมุด อเมริกันได้ใช้ชื่อ Newbery เป็นชื่อรางวัลสำหรับผู้เขียนหนังสือสำหรับเด็กในสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๒๒

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไปว่า...
*รวบรวม ตูหาฉบับตน, การทำหนังสือสำหรับเด็ก, กรุงเทพฯ : คณปบรรณาคาร, ๒๕๖๖

หนังสือสำหรับเด็กแถบเอเชียก็เช่นเดียวกับชาติอื่น คือ เป็นวรรณกรรมปากเปล่าเล่าสืบต่อกันมา แต่เมื่อการพิมพ์เจริญก็นำมาพิมพ์เป็นเล่มหนังสือนิทานพื้นบ้านของเอเชียเป็นภาษาของชาติตนเอง โดยอยู่ในโครงการ Copublication Folktales from Asian

ในไทยมีหนังสือสำหรับเด็กเล่มแรกที่จัดทำในโรงเรียนได้แก่ จดหมายเหตุแสดงอรุณของโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย และมีเอกชนที่จัดพิมพ์นิทานที่แปลมา เช่น อิศปป์กรณา เทพปกรณา

กระทรวงศึกษาธิการจัดทำหนังสือชุดการอ่าน แบบสอนอ่านภูมิศาสตร์ ชุด จินตกวีนิพนธ์ โดยตัดตอนมาจากวรรณคดีเก่า ๆ เช่น อิเหนา สามก๊ก รามเกียรติ์

หลังปี พ.ศ. ๒๔๙๗ หนังสือเด็กขบเซาเจียบเหงา เนื่องจากเกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครอง และสงครามมหาเอเซียบูรพา หนังสือสำหรับเด็กในยุคนี้ก็เปลี่ยนมาเป็นนวนิยายและการ์ตูน และมีเรื่องที่เกิดขึ้นใหม่อีกมากมาย เช่น วิลเลียมเด็กจอมแก่น ของ ว.ณ. ประมวลมารค กระทรวงศึกษาธิการก็ได้จัดทำชุดอ่านประกอบการเขียนโดย หลวงกิริติ วิทโยพารหลายเรื่อง เช่น นกกาจเขน แมวสีสวาด เป็นต้น เนื้อเรื่องสนุกสนาน ให้ความประทับใจและแฝงคติธรรม

ต่อมาช่วงหลัง พ.ศ. ๒๔๙๑-๒๕๐๑ หนังสือเด็กเริ่มก้าวหน้าขึ้น ครูสภาจัดตั้งสำนักวรรณกรรมการศึกษาขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๑ สำนักพิมพ์เอกชนได้จัดพิมพ์หนังสือสำหรับเด็กเพิ่มมากขึ้น มีทั้งเรื่องแปล นิทาน

ต่อมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๒ เป็นต้นมา ยูเนสโก สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยและกระทรวงศึกษาธิการได้จัดปีหนังสือเด็กขึ้น มีการประกวดหนังสือเด็ก เพื่อส่งเสริมการจัดทำหนังสือเด็กให้มีมาตรฐาน จากนั้นสถาบันเกี่ยวกับการสอนวิชาบรรณรักษ์ ที่สอนวรรณกรรมสำหรับเด็กและการทำหนังสือสำหรับเด็กก็มีส่วนสำคัญที่ทำให้การผลิตหนังสือที่ได้มาตรฐานเพิ่มมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

*ศิลปะการออกแบบปกปกการจัดหน้า และรูปเล่มหนังสือ

หนังสือสำหรับเด็กความงามเป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งเสริมสุนทรียศาสตร์ (Aesthetics) โดยให้ความงามเข้าไปในจิตใจเมื่อยังเป็นเด็กอยู่ หนังสือเด็กจะทำให้มีความงามต้องประกอบด้วย

การออกแบบปกหนังสือ (cover design) การออกแบบปกควรมีความทันสมัย ไม่เป็นการดูถูกสติปัญญาของเด็ก เพราะเด็กสมัยนี้ฉลาดมาก ควรออกแบบปกให้ดึงดูดความสนใจของเด็กด้วยสี และรูปภาพที่ตรงกับเนื้อเรื่อง โดยเลือกเอาตอนที่สำคัญที่สุดมาสร้างภาพประกอบ การออกแบบปกถ้าเป็นหนังสือชุด ภาพปกแต่ละเล่มไม่ควรออกแบบให้เหมือนกันเกินไปแต่ก็ไม่ควรแตกต่างกันจนดูไม่เป็นชุดเดียวกัน การเลือกใช้ปกสำหรับเด็กอายุ ๑๒ ปีขึ้นไป ไม่ต้องคำนึงว่าปกบางไป เพราะเด็กวัยนี้มีความระมัดระวังสูง แต่ปกแข็งก็ทำให้หนังสือคงทน

การจัดหน้า , จัดภาพหรือวางหน้า (Loy out) เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ให้ตัวหนังสือและภาพมีความสมดุลกับหน้าหนังสือ และตัวหนังสือ รูปต่อรูปควรมีความต่อเนื่องกัน ระหว่างรูปกับหนังสือ ระหว่างหน้าต่อหน้ามีองค์ประกอบที่สัมพันธ์กันหมด สีต่าง ๆ ไม่ควรให้มีการขัดกันในระหว่างหน้าต่อหน้าซึ่งทำให้หนังสือถูกตัดขาดออกจากกันเป็นตอน ๆ

กฎวางหน้าหนังสือ

๑. การวางภาพกับตัวหนังสือหน้าเดียวกันไม่ทับกัน
๒. ภาพอยู่บน ตัวหนังสืออยู่ล่าง (รูปเล่มแนวตั้ง) คนเราจะมองด้านบนก่อน
๓. ภาพอยู่ข้างหนึ่ง ตัวหนังสืออยู่ข้างหนึ่ง (รูปเล่มแนวนอน)
๔. ตัวหนังสืออยู่ตามช่องว่างระหว่างภาพ (รูปเล่มแบบใดก็ได้)
๕. ภาพกับตัวหนังสืออยู่หน้าเดียวกัน ตัวหนังสือพิมพ์ทับภาพ โดยใส่ภาพเต็มหน้าตัวหนังสือก็ทับลงไปตามความเหมาะสมด้านศิลปะ
๖. ภาพกับตัวหนังสืออยู่คนละหน้า เช่น จะให้ตัวหนังสืออยู่ด้านซ้ายภาพอยู่ด้านขวาเพราะคนเรามักมองด้านขวาก่อน
๗. ภาพกับตัวหนังสือใช้สองหน้าเหมือนหน้าเดียวกัน เป็นหนังสือที่พิมพ์ยาก การเข้าเล่มให้ภาพต่อกันสนิทก็ยาก ควรมีการเว้นช่องว่างขาว ๆ รอบ ๆ ด้านหรือมารจิน (Margin) ทำให้มีที่ว่างสำหรับสอดแทรกตัวอักษรอธิบายส่วนต่าง ๆ ของหนังสือสำหรับแต่

๑. ใบหุ้มปก สำหรับหนังสือปกแข็ง บนใบหุ้มปกนี้จะมีภาพ ชื่อผู้แต่ง และผู้เขียนภาพประกอบ ภาพบนใบหุ้มปกบางเล่มอาจเหมือนกับภาพปกนอกประโยชน์ของใบหุ้มปกมีดังนี้
 ๑. ป้องกันหนังสือเก่าขาดเร็ว ทำให้ปกดูใหม่เสมอ
 ๒. ดึงดูดความสนใจผู้อ่าน
 ๓. ส่วนที่พิมพ์มาทั้งสองด้านจะเขียนเนื้อเรื่องย่อเอาไว้ มีประวัติของนักเขียนหรือนักวาดภาพประกอบ ทำให้ผู้อ่านรู้จักหนังสือดีขึ้น

๒. ปกนอก (Cover) อาจเป็นปกอ่อนหรือปกแข็งก็ได้ ปกนอกจะมีภาพ ชื่อผู้แต่ง ผู้เขียนภาพประกอบ ผู้แปล ผู้รวบรวม และสำนักพิมพ์ บางแห่งอาจมีสัญลักษณ์สำนักพิมพ์ด้วย
๓. ใบรองปก (End papers) สำหรับหนังสือปกแข็ง หน้านี้จะป็นหน้าว่าง ๆ หรือมีภาพต่าง ๆ ที่ตรงกับเนื้อเรื่องในหนังสือ ใบรองปกจะมีทั้งด้านหน้าและด้านหลัง มีประโยชน์คือ
 ๑. ช่วยยึดปกและข้างหนังสือให้ติดกัน ทำให้หนังสือแข็งแรง
 ๒. ช่วยป้องกันหน้าถัดไปไม่ให้ขาดเร็ว

๔. หน้าระหว่างใบรองปกและหน้าปกใน (Frontispiece) หน้านี้จะนำภาพเด่น ๆ ที่มีเนื้อเรื่องตรงกับหนังสือ

เอกมาพิมพ์ไว้ แต่หนังสือบางเล่มมักจะตัดหน้านี้ออกเพื่อเป็นการประหยัดหรือบางที่ก็พิมพ์ใส่ใบรองปกแทน

๕. หน้าชื่อเรื่อง (Half Title page) หน้านี้จะมีชื่อหนังสือปรากฏอยู่เท่านั้น บางเล่มตัดออกเพื่อประหยัดกระดาษ
๖. หน้าปกใน (Title page) เป็นหน้าที่ให้ความสำคัญกับผู้แต่งและมีรายการประกอบเป็นหน้าที่สำคัญ ไม่ควรขาดเพราะบรรณรักษ์จะอาศัยหน้านี้ในการทำบัตรรายการและเขียนบรรณานุกรม หน้าปกในประกอบด้วยรายการต่อไปนี้
๑. ชื่อหนังสือ (Title)
 ๒. ชื่อผู้แต่ง (Author) หรือผู้แปล (Translator) หรือผู้รวบรวม (Compiler)
 ๓. ชื่อผู้วาดภาพประกอบ (The Illustrator)
 ๔. ชื่อชุด (Series) เช่น หนังสือชุดความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศิลปะ
 ๕. ผู้จัดพิมพ์หรือสำนักพิมพ์ (Publisher)
 ๖. สถานที่พิมพ์ (The Place of Publication) เช่น กรุงเทพฯ ฯ
 ๗. ปีที่พิมพ์
 ๘. ครั้งที่พิมพ์
 ๙. ราคา
๗. หน้าแสดงลิขสิทธิ์ (Copyright page) หน้านี้มักอยู่ด้านหลังปกใน หนังสือบางเล่มอาจนำปีแสดงลิขสิทธิ์ไปไว้ที่หน้าปกใน หน้านี้บอกให้ทราบว่าหนังสือเล่มนี้ได้จดทะเบียนลิขสิทธิ์เมื่อใด ที่หน้านี้อาจบอกว่าเป็นปีที่พิมพ์ครั้งแรก (First edition หรือ First Printing) ถ้าพิมพ์ปรับปรุงแก้ไขใช้คำว่า (revised edition)
๘. หน้าคำนำ หรือคำชี้แจง หน้านี้จะบอกความมุ่งหมายในการแต่งหนังสือและเนื้อเรื่องของหนังสือหรือเป็นการกล่าวขอบคุณของผู้เขียนหรือสำนักพิมพ์ หน้านี้ไม่ควรตัดเพราะทำให้ผู้อ่านรู้จักหนังสือ
๙. หน้าคำอุทิศ สำหรับผู้เขียนได้แสดงถ้อยคำให้ผู้ที่ผู้เขียนเคารพหรือมีพระคุณ
๑๐. หน้ารายชื่อแผนภูมิรูปภาพ หน้านี้สำหรับหนังสือที่มีรูปภาพมาก ๆ เท่านั้น
๑๑. หน้าสารบัญ เพื่อให้ผู้อ่านได้รู้ว่ามีหัวข้อเนื้อหาอะไรบ้าง และเลือกเปิดอ่านได้ที่หน้าไหน
๑๒. เนื้อเรื่อง หน้าแรกของเนื้อเรื่องมักอยู่หน้าขวามือ มักมีเนื้อเรื่องไม่เต็มหน้าเพื่อเรียกทรงความสนใจ หรือ จัดวางภาพประกอบ
๑๓. อภิธานศัพท์ (Glossary) สำหรับหนังสือเด็กที่มีคำศัพท์ทั่วไปหรือคำศัพท์เฉพาะเป็นจำนวนมาก จะอธิบายคำศัพท์เรียงลำดับตัวอักษร เด็กไม่ต้องเปิดหนังสือเล่มอื่นเพื่อหาศัพท์
๑๔. หน้าแสดงกิจกรรม เป็นหน้าที่มีกิจกรรมหรือแบบฝึกหัดให้เด็กได้ฝึกทำ ทดลอง เพื่อให้เด็กเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น อาจอยู่ท้ายเล่ม หรือ ท้ายบทแต่ละบทก็ได้
๑๕. หน้าบรรณานุกรม (Bibliography) บอกที่มาของข้อมูล หรือเนื้อหาในเล่ม ว่าค้นคว้ามาจากหนังสืออะไร สำหรับหนังสือสารคดีและอ้างอิง จะอยู่ตอนท้ายบทหรือท้ายเล่มก็ได้
๑๖. หน้าดัชนี (Index) สำหรับหนังสืออ้างอิง สารคดี ถ้าเป็นหนังสือชุดจะมีดัชนีอยู่ท้ายเล่มแต่ละเล่มเสมอ
๑๗. หน้าภาคผนวก (Appendix) หน้านี้รวบรวมเรื่องน่าสนใจไว้ให้ผู้อ่านได้อ่านเป็นความรู้เพิ่มเติม เช่น หน่วย การซึ่งดวงวัด สำหรับหนังสือคณิตศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

*ความสนใจของเด็กวัย ๑๕-๑๗ ปี

วัยนี้สนใจเรื่องการแต่งกาย มุรุษยาท การเรียนรู้ การจำ การลืม จิตวิทยาง่าย ๆ งานอดิเรก การปรับปรุงบุคลิก การรักษาสุขภาพอนามัย เรื่องวรรณคดี ศิลปะ ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ก้าวหน้า เทคโนโลยี ภาษา อาวุธ ปัญหาสังคม การเมือง ผจญภัย เป็นต้น

วัยนี้คือวัยรุ่น เป็นวัยที่กำลังก้าวทันทั้งด้านการศึกษา สังคมและอารมณ์ วัยนี้เป็นวัยที่ยังไม่เป็นผู้ใหญ่และไม่ใช่วัยเด็ก ดังนั้นหนังสือที่ตอบสนองวัยนี้คงเป็นเรื่องที่มีสาระ ให้ความรู้ความเพลิดเพลิน มีความตื่นเต้น ฉับไว มีกิจกรรมและวิธีเขียนที่ชี้ช่องทางหรือแนะนำให้ข้อคิดเห็นในสิ่งที่ถูกต้อง หนังสือเป็นเพื่อนที่ดีกับวัยนี้มาก แต่ถ้าหนังสือไม่ตอบสนองความต้องการ , อารมณ์และไม่ตรงรสนิยมของเด็ก เด็กก็จะไม่สนใจเลย จะสนใจกิจกรรมอย่างอื่นมากกว่าการเขียนเรื่องสำหรับวัยนี้ไม่ใช่การสั่งสอน ผู้เขียนต้องมีความรู้เรื่องจิตวิทยาวัยรุ่น วัยรุ่นต้องการเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ การทดลองดังนั้น หนังสือวัยรุ่นควรแนะนำในสิ่งที่ดีไม่เป็นภัยแก่วัยรุ่น ควรมีตัวอย่างที่เป็นข้อสนับสนุนได้ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

*จิวรรณ อุทกนิพนธ์, การทำหนังสือสำหรับเด็ก, กรุงเทพฯ : ศักดิ์ประภดาการ, ๒๕๒๖

เมื่อไหร่ก็ได้ ทุกสิ่งทุกอย่างที่มีเหตุผลเบื้องเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

‘ความมุ่งหมายในการอ่านของเด็กอายุ ๑๓-๑๔ ปี

ความมุ่งหมายในการอ่าน

ลำดับ	ความมุ่งหมาย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
๑	ความรู้	๙๘๖	๕๗.๑
๒	ความสนุกสนาน	๖๙๕	๔๐.๒
๓	พัฒนาตนเอง	๖๘๕	๓๗.๕
๔	เสริมการเรียนรู้	๓๐๙	๑๗.๙
๕	ไขข้อข้องใจ	๒๕๑	๑๓.๙
๖	อื่น ๆ	๘๕	๔.๙

จะเห็นว่าความมุ่งหมายในการอ่านที่สำคัญที่สุดคือ เพื่อความรู้ และที่รองลงมาคือ เพื่อความสนุกสนาน เพราะฉะนั้นการออกแบบหนังสือที่ดีควรมีเนื้อหาที่ให้ความรู้ และควรมีการใช้ข้อความที่เข้าใจง่าย รวมถึงอาจใช้ภาษาและภาพที่เข้ากัน เพื่อความเข้าใจง่าย อาจมีกลวิธีต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้อ่านสนุกสนานไปกับเนื้อหา

เนื้อเรื่องที่วัยรุ่นต้องการให้มีเพิ่มขึ้นในหนังสือและนิตยสาร

เนื้อเรื่อง	รวม	ชาย	หญิง	อายุ ๑๓	อายุ ๑๔	อายุ ๑๕	อายุ ๑๖	อายุ ๑๗	อายุ ๑๘
๑. ดลกขบขัน	๑,๐๐๑	๓๙๒	๖๐๙	๒๒๘	๑๗๔	๒๑๔	๑๔๑	๑๓๘	๑๐๖
๒. วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี	๗๖๐	๔๐๓	๓๕๗	๑๗๖	๑๓๘	๑๗๙	๘๕	๙๘	๘๔
๓. ศิลป ดนตรี การแสดง	๗๕๘	๒๘๕	๔๗๓	๑๓๘	๑๒๐	๑๗๗	๑๑๓	๑๑๑	๙๙
๔. จิตวิทยาวัยรุ่น	๖๙๒	๒๓๘	๔๕๔	๑๐๓	๑๒๙	๑๖๑	๑๐๘	๑๐๒	๘๙
๕. การปรับปรุงบุคลิกภาพ	๖๓๗	๑๘๐	๔๕๗	๑๐๓	๘๗	๑๓๘	๑๑๔	๑๐๒	๙๓
๖. กีฬา	๖๑๓	๓๓๘	๒๗๓	๑๒๙	๑๐๓	๑๔๔	๙๔	๘๓	๖๐
๗. อาชีพ	๕๕๔	๒๑๕	๓๓๙	๙๓	๑๐๐	๑๑๐	๙๐	๘๙	๗๒
๘. ภาษา	๓๔๘	๑๗๘	๓๗๐	๑๐๕	๘๔	๑๐๘	๙๙	๘๔	๖๘
๙. เพศศึกษา	๔๐๘	๒๒๓	๑๘๕	๕๖	๗๓	๑๐๕	๖๑	๕๕	๕๘
๑๐. ศาสนา ปรัชญา	๒๐๗	๙๙	๑๐๘	๔๖	๓๔	๓๙	๓๐	๒๒	๓๖
๑๑. อื่น ๆ	๒๐๑	๘๑	๑๒๐	๗๔	๔๖	๔๒	๑๕	๑๕	๙

จะเห็นว่า วัยรุ่นหญิง ต้องการอ่านเรื่อง ศิลป ดนตรี การแสดง มากกว่าวัยรุ่นชาย และเมื่อมีอายุมากขึ้น ความสนใจยิ่งลดลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ราชบัณฑิตยสถาน กรุงเทพมหานคร ๒๕๖๔
 ไม่รับค่าธรรมเนียมใดๆ ทั้งสิ้น ยกเว้นค่าจัดส่งเอกสารหากมีค่าใช้จ่าย และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบที่มีผลต่อความอ่าน

ความชอบหรือไม่ชอบอ่าน ตลอดจนความสนใจที่จะอ่านวรรณกรรมชนิดและเนื้อหาต่าง ๆ กัน อาจเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมทางบ้าน โรงเรียน และชุมชน มีองค์ประกอบบางประการดังต่อไปนี้

๑. ภาวะการช่วยงานครอบครัว จากจำนวนผู้ตอบ ๑,๖๙๗ คน มีผู้ตอบว่าช่วยงานบ้าน ๑,๕๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๑ คิดเป็นชาย ๕๙๔ คน (ร้อยละ ๔๙.๑ของผู้ชายทั้งหมด) เป็นหญิง ๙๒๓ คน (ร้อยละ ๙๒.๕ ของผู้หญิงทั้งหมด) ที่เหลืออีก ๑๕๙ คนหรือร้อยละ ๙.๔ เป็นผู้มิได้ช่วยงานบ้าน

จะเห็นได้ว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่ทำหน้าที่ช่วยงานครอบครัว

๒. ประเภทของงานที่ทำ จำแนกเป็น ๖ ประเภท มีผู้ช่วยทำงานครอบครัวประเภทต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้

๑. ทำความสะอาดบ้าน
๒. ล้างถ้วยชาม
๓. ซักรีดเสื้อผ้า
๔. ทำสวน รดน้ำต้นไม้
๕. ค้าขาย
๖. งานอื่น ๆ

๓. การใช้เวลาว่าง มีการใช้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามลำดับดังนี้

๑. ดูโทรทัศน์
๒. อ่านหนังสือ
๓. ไปเที่ยวกับเพื่อน
๔. ทำงานอดิเรก
๕. เล่นกีฬา
๖. ทำงานบ้าน
๗. ทำกิจกรรมอื่น ๆ

๔. บุคคลที่ทำให้วัยรุ่นชอบอ่านหนังสือ จำแนกตามลำดับเป็น

๑. พ่อแม่ ๓๕.๙ %
๒. ครู ๒๕.๓ %
๓. คนอื่น ๆ (อาจหมายถึงเพื่อน) ๒๐.๗ %
๔. พี่น้อง ๑๙.๑ %

๕. บุคคลในครอบครัวที่ชอบอ่านหนังสือ จำแนกตามลำดับจากมากไปน้อยดังนี้

๑. พี่น้องและญาติคนอื่น ๆ ๓๗.๖ %
๒. พ่อ ๓๖.๕ %
๓. แม่ ๒๕.๙ %

๖. จำนวนหนังสือที่มีในบ้าน เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความไม่ใจอ่านของบุคคลในครอบครัว จำแนกตามลำดับดังนี้

๑. ไม่ตอบ อาจเป็นไปได้ว่ามีหนังสือน้อยมาก ๓๐.๕ %
๒. มีหนังสือ ๑-๑๐๐ เล่ม ๓๐.๕ %
๓. มีหนังสือ ๑๐๑-๓๐๐ เล่ม ๑๓.๕ %
๔. มีหนังสือมากกว่า ๓๐๐ เล่ม ๑๓.๒ %

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

